

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Megyei érdekű társadalmi és közgazdasági hetiközlöny

A Bácsbodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal KULA, TELEFON 14 Hirdetések árszabás szerint Nyilt-tér soronként 30 fillér	KISS GYULA B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. elnöke SZERKESZTŐSÉG BERCSÉNYI JÓZSEF B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. főjegyzője	Főszerkesztő BERKOVITS REZSŐ Felelős szerkesztő BERKOVITS MÁRK	Előfizetési díj negyedévre 2 K félévre 4 K, egész évre 8 K Egyes szám ára 20 fillér Megjelen vasárnap
--	--	---	--

XVII. évfolyam

KULA, 1913 november 9.

45. szám

A rossz esztendő haszna.

Irta SASSI NAGY LAJOS

Régi igazság, hogy *nincsen kár haszon nélkül*. Az árvíz pusztítását a hátrahagyott termékenyítő iszap mérsékli. A Balkán-háború okozta gazdasági válságnak is van némi jó oldala. A folyó év első felében kivételünk *emelkedett*, behozatalunk a tavalyihoz képest jelentősen *csökkent*. Igaz, ez vásárlóképességünk gyöngülését jelenti, de az mégis haszon, hogy a szükség megtanít bennünket *takarékoskodni*, ami divatcikkeknél *erkölcsi* nyereség is.

A tavalyi és az ideai abnormális nyár sem maradt el haszon nélkül. Egetően szükségessé tette a *völgyzárógáták* megépítését, mely a lefutó árvíz fölfogására s egyúttal ipari hajtóerőre is kitünően bevált a külföldön. Élesen rávilágított a *rabló erdőgazdálkodás* kárára is, mert részben ez tette lehetővé a Maros, Szamos, Tisza stb. folyók pusztító kiöntését. De a hűvös, esős nyárnak egyéb haszna is volt. Kevésbitette a *külföldön* nyaraló magyarok számát, vagyis csökkentette a külföldre ki-dobott milliókat. A szükség józanabbá, takarékosabbá tette közönségünket. Ennek nagy *erkölcsi* jelentőségét a világtörténelem fényesen igazolja. Az ujkor elején Spanyolországot Amerika tette világhatalommá, de közvetve szintén Amerika okozta bukását, amennyiben az innen beözönlő kincsek bűneit annyira megnövelték, hogy világhatalmi állását át kellett engednie a józan, dolgos holland, angol és francia nemzetnek.

Hazánkat a csapások *állandóan* sohasem verték le, ellenkezően: megedzették, új erő kifejtésre ösztönözték. Bátran elmondhatjuk, hogy a katasztrófák a jövő boldo-

gulás csiráit hordozzák méhükben, ha van a nemzetben erő a javulásra.

Részint a gazdasági válságnak, részint közönségünk józanabb belátásának köszönhető az az örvendetes javulás, hogy pár év óta külföldi fürdőzés címén már nem adózunk évi 80—100 millióval, hanem csak 40—45 millióval.

Persze még ez is olyan óriási összeg, a melynek itthon tartásáért mindenkinek meg kell tennie a maga kötelességét. Ezt *okos önzésünk* is így diktálja, mert a visszatartott milliókból indirekte mindnyájan részesedünk. A külföldre vitt pénz *oktalan önzésnek* nevezhető. Ennek kamatait mi sohasem látjuk; hasonlatos ez az uzsora-üzlethez, amely a „sűrű krajcár“ bevált elvét feláldozza a „ritka forint“ lidércfényeért.

Igenis pártolnunk kell a hazait mindenben: iparban, tudományban, művészetben, fürdőben, mert ez nem az iparosok, tudósok, művészek, fürdőtulajdonosok érdeke, mint sokan gondolják, hanem *országos ügy*. Ha gazdag az iparos, kereskedő, tudós, művész, fürdőbérlő, akkor jobbmódú a többi társadalmi osztály is, megelégedettebb a munkás is, mert a külföldre vándorolt milliók itthon kamatoznak s jut belőle mindenkinek.

Örömmel állapítható meg, hogy a fürdők vezetősége és a közönség kölcsönös jóakarattal közeledett egymáshoz. Az előbbi évről-évre jobban megteszi a tőle telhetőt, az utóbbi pedig belátta — legalább részben — hogy a *fürdőzés nem luxus, hanem pompásul kamatozó egészségi és közgazdasági tőkebefektetés*. A külföldi fürdőkre járóknak is tapasztalniok kellett, hogy a két földolomban: a gyógyíthatásban és természeti szépség tekintetében a hazai fürdők felülmulják a külföldieket; az

otthon rafinált kényelmét pedig fölösleges, de meg lehetetlen is fürdőben keresni. Ha a beteg meggyógyulva, az üdülni akaró kipihenve, felrisszülve tér haza, — a fürdő megtette kötelességét.

Ilyen helyes szempontból véve a dolgot, e célnak a legtöbb magyar fürdő megfelel. Bizonyosság reá a többek között *Pöstyén*, melynek létszáma évről-évre egyre jobban emelkedik. Évenként átlag *tizenhátezer* vendég látogatja, akiknek *kétharmada idegen*. Pöstyén ma már világfürdőnek mondható, mind páratlan gyógyíthatásánál, mind nagyszerű modern berendezésénél fogva. A munkás osztálytól kezdve föl az arisztokráciáig minden társadalmi osztály gazdagon van itt képviselve a föld minden részéből.

Emlékezés . . .

Halottak napja a kulai temetőben.

Szombat, vasárnap és hétfő volt az idén a halottaké. Az emlékeztető. A sírok ünnepe. Poetikusan kegyeletes ünnep, a melyet a pogány Rómából vett át a kereszténység. Evezredes szokás tehát, hogy az élők az évek egy bizonyos napját, egy bágyadt fenyő, melankolikus virághervadásos őszi napot az emlékezésnek, a kiengesztelésnek szenteljek. Ezen a három napon át, virág borított minden rögöt kint, a level s lombhullásos temetőben, s áldozati gyertyák gyultak a sírok felett. — A sok színű mécsény s lidérclángként imbolygó gyertyalobbanások kísértetiesen világítottak bele a csendes éjszakába.

Halottak napjára a kegyelet virágos pompájába öltöztették a sírhantokat. A tavalyi sírokhoz újak csatlakoztak.

A forrongó élet zsvájába, tülekedésébe méla akkordként zeng a kegyelet ünnepe, a Halottak napja.

Az élők megemlékeznek azokról, akik már pihennek az örökkévalóságban, s ha máskor talán nem is, de most teleleveniti emlékében az el-

Ujságírás és ujságírók*)

Irta Faragó Rezső.

A nyomtatott betűről és az ujságírásról valaki egyszer azt híresztelte, hogy a hetedik nagyhatalom. Nyilván mert tag elismert nagyhatalom van. Nálunk a magyar ugaron is hallottuk már ezt a nagyhatalmi pozíciót emlegetni, itt is mondták már a sajtóról, hogy a világ sorsát intéző földi hatalmak között a hetedik, de itt inkább gúnyos beszéd volt ez, vagy egy keserű udvariassági aktus. Lenéző, tréfás kedvükben beszélgetnek a sajtó hatalmáról a magyar urak és olyankor néha, amikor valami szolgálatot kell megköszönniök. Akkor szólnak szót a sajtóról nálunk és akkor beszélnek a hatalmáról.

Valóban pedig nem olyan tréfa-dolog és nem is pusztán udvariassági szólamok közé illő ez a meghatározása a sajtó jelentőségének s igazán nem fantazmagória csupán, hogy a nyomtatott betűben erő van. Nemcsak ő és emel, hanem gyógyít is. Ez pedig olyan erő, mely bátran vindikálhatja magának a nagyhatalom címét, különösen napjainkban, amikor az előtte álló hat nagyhatalomnak nincs annyi ereje, hogy egyetlen ember életét megmentse.

A sajtó, az ujságírás mai állapotában óriási erő, hatalmas fegyver és mindenekfelett a legmegbecsültebb közéleti tényező — Nyugaton. Nálunk egy-két neves ujságíró és néhány akkreditált ujságos kívül, lóhátról beszélnek a sajtó munkatársaival épen azok, akik az ujságíráson nőttek nagygyá, vagy az ujságok kegyelméből ülnek még a fórumon.

* Faragó Rezső jónévű hírlapíró a kultuszminister ösztöndíjával a nyáron külföldi tanulmányuton járt s erről az utjáról „Hét országban keresztül“ című könyvében számolt be. Ebből az érdekes és értékes könyvből való ez a részlet.

Amint minden másban, úgy az ujságírásban is szédületes arányokat mutat elsősorban a külföld sajtója. Megalapozottabb a külföld sajtója; nincs is olyan tultermelés, mint mi felénk és a számító üzletember érdeke dirigál minden felett. Külföldön az ujság már régóta szigorúan üzleti vállalkozás, éppolyan üzlet — legfeljebb jobb, vagy rosszabb, — mint egy divatruizlet. Ebből folyik, hogy ujságírói is egészen hivatalnok emberre, alkalmazottakra, akik a kiadó érdekei és óhajatai szerint szállítják a lap számára a szellemi termékeket.

Külföldön már rég meghalt a lapok szempontjából a „közérdek“ s a világeseményeken kívül alig talál az ember egyetlen sort is a lapokban, amit nem fizettek meg. Még sokan fognak talán emlékezni arra, milyen fölháborodással írtak róla pár év előtt a magyar lapok, hogy Apponyi Albert gróf béke-kongresszuson beszédet mondott s felszólalása után megjelent nála a legnagyobb francia ujság igazgatója és megkérdezte tőle: kívánja-e, hogy lapja közölje a beszédet?

Apponyi a világ legtermészetesebb hangján jelentette ki, hogy óhajtja, mire a francia lap igazgatója közölte vele a közzététel anyagi feltételeit. Az árát. Apponyi a közérdekre hivatkozott, majd arra, hogy beszéde — szerénytelen-ség nélkül is — esemény, mely a lap olvasóit érdekli. Erre a lap igazgatója kijelentette, hogy az ő olvasóinak csak az esemény, ami az ő lapjában megjelenik. Más nem. És másnap Apponyi beszéde nem jelent meg abban a lapban.

Ez a tükre a külföldi lapcsinálásnak. Az az álláspontja a külföldi lapcsinálónak, hogy a főszerkesztől senkinek kér ingyen kávét, a cipésztől ingyen cipőt s egyáltalán nem indokolt, hogy mikor az ujságkiadó és ujságíró épügy fizet a

főszerkesztőnek, a cipésznek, mint más, miért adjon ép az ujság bármit is ingyen.

De a közérdekű kérdések ugyebár? Nos erre is megvan a külföldi lapok — nem is épen alaptalan — szentenciája. Nincs közérdek. Mert ha közegészségügyi szempontból fontos és közérdekű is az, hogy egy városban például egy új gyógyszerterület állítsanak fel: az sokkal fontosabb magánérdeke annak a gyógyszerésznek, aki ezt az újabb patikát létesíteni szeretné. Kulturális szempontból hasznos és üdvös, ha egy nagy művész, egy festő, egy színtársaság előtárgat egy kisebb helyre, de igazán a legsajátabb magánérdeke az illetőnek, hogy ebből jó üzletet csináljon. Mert a gyógyszerész nem a közegészségügyért akar új patikát és a művész nem a kultura fejlesztéséért megy idegen helyre, hanem saját anyagi hasznáért.

A külföldi sajtó teljes tökéletesével, vagy elüzletesezésével szinte természetesen velezárónak gondolnánk az ujságírás tekintélyének teljes lejárását és az ujságírók egyéni megbecsülésének föltétlen hiányát. (Nálunk ugyanis még a köz önzetlen harcosát se becsülik meg, hát a megfizetett embert!)

Nos, amennyire üzlet külföldön a sajtó, éppolyan nagy tekintély övezi nemcsak az ujságírást, hanem annak munkásait is. Ezt a szót, „Presse“ olyan megkülönböztetett tisztelettel ejtik ki, mint akár egy miniszter nevéét. És senki-nek sem jut eszébe egy pillanatra sem, hogy lenézést, mellőzést éreztesen az ujsággal, az ujságíróval azért, mert a lapok nem portálnak egyéni érdeket ingyen.

Az ujságíró előtt minden ajtó megnyílik, de viszont senkinek sem jut eszébe, hogy tisztességes polgári állását letagadja és magát ujságírónak adja ki. Aki kereskedő, orvos, tanár, vagy hivatalnok, az mindig és mindenütt az és nem fogja

hunytat, eltársalog vele gondolatban, sírjára virágot hint, s szívében kegyeletes érzéssel gyújtja meg az elhunyt emlékének szentelt gyertyákat és ahítatos imával bucsuzik a halottjától, ha le szállt az est.

Az idő meggyógyít minden sebet, bármily fájdalmas is volt az, s az emlékek, melyek felujlnak bennünk a sírhalom láttán, csendes megnyugvást hoznak lelkünkbe. A tudat, hogy mindannyian oda jutunk, megvigasztal bennünket, s a halottat siratva, talán nem is őt siratjuk tulajdonképpen, hanem önmagunkat, s nem azért keseregünk, mert ő meghalt, hanem mert számunkra nem létezik már többé.

De emléke el! S ezt az emléket ünnepli az emberiség tisztelt kegyelettel.

Halottak napján, mikor kigyúlnak a sírhanatokon a gyertyák és mécses ezrei, az égre vetődő fényben az emberi kegyeletes érzés dicsőül meg.

A kulai temetőben is évről-évre nagyobb a virágpompá és mélyebb a kegyelet. Az idén gyönyörű őszi idő is kedvezett és a csendes este érzényi fény világított a sírok felett.

— Hánykor újra szemünkbe ölik a közéletben valamikor szerepet vitt elhunytaknak most már márványba vesett neve ...

A kulai rk. temetőben közadakozásból szép obelisket emeltek az 1848-49-ben vertanú halált halt hazafiaknak, honvédeknek. Most hatalmas baberkoszorú díszíti. A „Népkör“ viseli az emlék gondját.

Czucz József és neje sírboltja felett emlékkő áll ezrei a feirással: Seine Woltaten wahren sein Andenken (Jótevényei megőrzik emlékét.) — Czucz József Kula érdemes polgára nagyszerű alapítványával lehetővé tette a kulai polgári iskola létesítését. Ez évben amidőn annyi harc után életre kelt a polgári iskola, hálás kegyelettel emlékeznek meg Kula polgárai a nemesszívű adományozóról. Sírját Kugler Béla községi jegyzőnk szép koszorúkkal díszítette.

Három volt községi jegyző nyugszik közel egymáshoz: Zányi János — a művészies kivitelű családi sírboltban, Dosztig József obelisk emlékkő alatt és Borovszky Gyula a kartársak és tisztelők által emelt emlékoszlop alatt. Mindhárom sírra az utódok és rokonok kegyelele hintett virágot.

Tóvisi Rác György családi sírboltja, mint minden évben, úgy az idén is fővárosi módon volt díszítve és világítva. Az emlékoszlopon számos koszorú, köztük egy hatalmas baberkoszorú. — Közélemben van a Deak-család sírboltja, melynek művészi kivitelű fehér márványoszlopát dr. Deak Béla vm. főjegyzés állította. — Dudás Fábian mérnök sírboltja és márványoszlopa is virággal volt borítva, valamint Kersch Mihály, a nemrég elhunyt r. k. plebános kriptája is, kit Szakacs Sándor kulai r. k. plebánus melle, az általa emelt kápolnába temettek. — Az említett és immár az anyaföldnek visszaadott s közéletünkben kisebb-nagyobb szerepet vitt emberek virágos hant alatt szeretteiknek közlemben pihentek e napokon ...

A protestáns temetőben Korbai Károly ügyvéd, Schick Matyas volt főszolgabíró, Zwipp s Knelely-család, Ritter Ágost volt adóhivatali ellenőr és Tessenyi Bela sírját díszítette gyönyörűen a kegyelet. — Egyébként valamennyi sírbolt virágdíszben állt.

A zsidó temetőben csend honol — mert itt az őszi nagy ünnepek előtt rojok le a kegyelet adóját. — Itt sztapári dr. Recsey Ede családi

magát soha újságíróként szerepeltetni. És soha nem kívánja igénybevenni azokat az előnyöket, amik kizárólag a sajtó munkásait illetik.

Pedig a sajtónak igazán csak a külföldön van hatalma, megbecsülése, tekintélye. Nem is szólva arról, hogy külföldön a hivatalos személyek nem privát szívességnak, hanem kötelességnek tartják a lapokat informálni.

Londonban a köztársasági elnök (de akár-melyik más koronás szuveren) fogadtatásán is az előkezősek sorában ott állott a két legnagyobb angol újság szerkesztője; szinte egészen a suite-hez tartoztak, az érkező vendégnek epagy bemutatást, mint a lord majort s a királyi ebédre el nem maradhattak volna.

Amikor az amerikai boy scout-ök vezetői Parisba érkeztek: a közoktatásügyi- és honvédelmi-minister az Excelsior újságpályájának hatalmas galériájában fogadta a tengerentúli vendégeket. De a külföldi vidéki kisvárosok sajtója is megbecsülő figyelemmel részes mindenütt. Nemrég történt, hogy a zürichi egyetem egyik katedrájára a szerkesztői asztal mellől hívták meg a „Zürcher Post“ szerkesztőjét, a fiatal Wettstein Oszkárt.

En is, aki pedig a vidéki magyar sajtó egy szerény organumát képviseltem csak: egész külföldi utamon mindenütt éreztem azt a lekötő szívcyességet, amely az ottani lapoknak és minden újságíróknak kijár és sokszor a megindultság minden jeleivel küzdöttem, ha a szomorú magyar sajtóviszonyokra gondoltam.

Mert érztem és hiszem, hogyha a külföldi újságait olyan emberek csinálnák, mint az új magyar újságírók munkásai és annyi önzetlenséggel, oly nagy lelkesedéssel és az igazi tehetség olyan kiváltságotosságával, amivel a legtöbb magyar újság — küzdöve és megbénítva is — készül, akkor a külföldön a sajtó nem a hetedik nagyhatalom volna, hanem király a királyok felett, a leghatalmasabb erő minden földi hatalom felett.

sírboltja épül most, mely fölé Lajta Béla budapesti híres műépítész tervei szerint fognak síremléket építeni. A hatalmas, négy méter mély sírűreg köröskörül betonfalakkal van ellátva, vasgerendákon nyugó betonfal fedí; csupán egy méter szélességben van a sírűreg nyitva, hol vaslépcsőzet vezet le. Erre jön a zárókő. A családi sírbolt a terv szerint — szép műemlék lesz. A korán elhunyt Récsai Dezső hamvait helyezik oda.

Bácsbodrog vármegyei jegyző együleti ügyek

Országos jegyzői együletünk közgyűlése.

Október 31-én volt az országos jegyzői egyület közgyűlése Budapesten. A régi képviselőház üléstermében szokatlan nagy számban gyűltek össze a községi jegyzők az ország minden vármegyéjéből, egyrészt hogy ilyen uton is tüntessenek a sok tamadásoknak kitétt elnökség mellett, — másrészt pedig azért, mert a tisztújítás is ez alkalommal lett megtartva és a fizetés rendezés tárgyában kiadott belügyministeri javaslat tárgyalása méltán felcsigázta a jegyzői kar egyetemének figyelmét.

Örömmel állapítható meg, hogy a közgyűlés lefolyása teljesen nyugodt volt; lelkesen tüntetett a méltatlanul meghurcolt elnökség mellett, — a tisztújítás is egyhangú határozattal juttatta kifejezésre a kari teljes egyetértést; a fizetésrendezés ügyének tárgyalása alkalmával pedig már nyoma sem volt annak, mintha a jegyzői karban valaha „elégületlenek“ is lettek volna.

Ennek jegyében folyt le a tisztújítás is, a midőn szinte tüntető lelkes egyhangúsággal az eddigi elnökség újból lett megválasztva — ugyszintén főjegyzőnek Jászberényi Miklós, aki halálcsírájával szívében viselte a méltatlan megtámadások nehéz keresztjét.

Sajnos, ő már nem érezhette az ország jegyzői karának ezt a meleg szeretettel áradó elégtétel adását és már nem láthatta azt a nemes versengést, amelyben barát és ellenfél egyaránt meghajtotta előtte az elismerés, a hála és a szeretet zászlaját, az ország jegyzői kara érdekében kifejtett élévülhetlen munkásságáért, — mert Jászberényi Miklós, abban a percben lehelte ki nemes lelkét amidőn a közgyűlés most már negyedikben őt választotta meg főjegyzőnek.

A tisztújításnál Bácskáról sem feledkeztek meg, amennyiben a választmányba Kekezovits István együletünk pénztárosát és első jegyzőnek együletünk nagyérdemű volt főjegyzőjét dr. Faller Alajos veprődi jegyzőt választották meg, akit az elnökség a főjegyző nagyfóntosságú teendőivel bízott meg.

Mi is szívből üdvözöljük dr. Faller Alajost azon a téren, amelyen tehetségével és nemes ambícióval párosult ügyszeretettel a leghivatottabb kari érdekeink méltó képviselőjére.

A községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők illetményeinek rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmából a képviselőháztól az alábbi rendelkezések felvételét kértük:

1) a családi pótlék élvezete terjesztessék ki a községi és körjegyzők és segédjegyzőkre is, amint az más alkalmazottaknál történt;

2) a korpótlék megállapításánál az 1904. évi XI. tc. megalkotása óta a község által a jegyzők részére engedélyezett drágasági, működési és személyi pótlékok ép úgy hagyassanak figyelmen kívül, mint ahogy azt a törvényjavaslat 7. §-a az 1914. év után megállapítandó drágasági és személyi pótlékokon figyelmen kívül fogja hagyni;

3) a fizetési törvényjavaslat életbeléptetése után legalább 5 évig, esetleg a községi közigazgatás szervezeti reformjáig jogosíttassék föl a községi és körjegyző, hogy a rendszeresített segédjegyzői állásokra, a pályázat sikertelensége esetén ne csak a községi közigazgatási tanfolyam elvégzésére elméletileg minősített jegyzői gyakorlatokat, hanem olyan minősítéssel nem bíró egyéneket is alkalmazhasson ideiglenesen a segédjegyzői fizetés terhére;

4) köteleztessék a községek és törvényhatóságok, hogy úgy a jegyzők, mint a segédjegyzők lakásügyét a változott viszonyoknak megfelelőleg rendezzék olyképp, hogy a lakás minősége illetőleg a lakbér szabatosan, illetve számszerűleg meg legyen állapítva;

5) a segédjegyzői szolgálat ideje a korpótléknál beszámíttassék.

A közgyűlés még egy csomó folyó ügyet intézett el, mire tagjai, Jászberényi Miklós tragikus halálhírének megdöbbentő hatása alatt szétoszlottak. A közgyűlésen a Bácskából résztvettek: Együletünk elnöke és főjegyzője, továbbá Kekezovits István, Auer Emil nejeikkel és Petrekanits Dániel leányával, Tripolszky Béla, Laczkovits Károly, Berecz Károly és Salapáthy Kálmán.

Gyászjelentés. A „Községi és Körjegyzők Országos Egyesülete“ mely meg endüléssel adja híriül, hogy szeretett főjegyzője: *Jászberényi Miklós* 1913 okt. 31-én de. Budapesten meghalt. Lankadatlan főjegyzői tevékenységének 8. évében érte őt utol a könyörtelen halál, epen abban a pillanatban, amikor az országos egyesület bizalma megerősítette eddigi tiszttségében. Jó katonához méltóan a harc közben halt meg. Utolsó pillanatait is a közérdeknek szentelte. Emléke örökké élni fog közöttünk!

Nagy tűz Kulán.

Leégett a Hack-féle gőzmalom.

Néhány óra alatt elpusztított a legrettelesebb elem — a tűz egy nagy malmot, úgy hogy mentésére gondolni sem lehetett.

Steinhardt Jakab és társai mintegy 12 év előtt építettek a kulai vasúti állomás közelében egy nagyobb szabású két emeletes gőzmalmot. A malom már régebben a Hack-család birtokába került és maguk vezették a malom üzemet és liszt-üzletet.

F. hó 7-én, pénteken virradóra borzalmas hajnaluk volt a malom körüli lakóknak, de különösen a keményen sújtott Hack-családnak. Sajnos már az építési engedély megadásánál nem jártak el helyesen *tűzrendészeti szempontból*. A malom jóformán csak az út felől közelíthető meg — köröskörül laképületek, istállók és az utólag hozzá „ragasztott“ szárnyépület a szivógázmotor részére, teljesen elzárják a malmot.

Régebben gőzüzemre volt az berendezve, de néhány éve áttértek az olcsóbb szivógázmotorra, s akkor építették a malom és egy már ott állt lakóház közé, a toldalék-épületet, mely csak 80 cm-nyi rést engedett a két épület között.

A malomban gyakran éjjel is öröltek s az utóbbi napokban kokszihiány miatt az éjjeli munka szünetelt. Kevés szén és kokszi volt felhalmozva a gázfejlesztő helyiségben, ahonnan minden valószínűség szerint a tűz kiindult. — Annak idején, midőn e toldalék-épületet a malomhoz építették, a malom első emeleti két ablakát nem falazták be, amidőn tehát a tűz ebbe a magasságba ért, az ablakokon át becsapott a malomba és a gyulekony liszt és faszervezetek néhány perc alatt lángokban álltak.

Már a háztetőn csapott ki a láng, mikor a házbeliek a recsegésre és ropogásra felébredtek. A rémület iszonyu volt. A malomhoz már nem lehetett hozzáférni, hanem Hack György öreg anyját siettek kimenteni a motor-épület melletti kis lakóházból. Az öreg asszony az ablakon át menekült. — Azután az istállóban levő jászógót engedték szabadon.

Magasan csapkodtak a lángok hajnali 4 óra felé, amikor a tűztoronyban a tüzőltő örnek vész-sipja megszólalt. Az egyedül levő ör lerohant a szivattyúhoz és be akart fogni, de csak egy előfogatos volt a községhezánál. Befogatta azt a pár lovat a szerkoesi elé és a kis szivattyút is hozzákapcsolva a tűz színhelyére hajtattott. Közben egy percre a toronyban is tüzet jeleztek. A kik reggel 4 órakor a házakból kitekintettek, azt hittek, hogy a vasúti állomáson túl, valami szalmakazal ég és újra nyugodtan lefeküdtek.

Hahn Ferenc az önkéntes tüzőltőség ügyes szakaszparancsnoka volt az első a tűz helyén. Közel lakik a malomhoz és azonnal odarohant, de nem győzven a nagy szivattyút várni kerekpáron a községhezához igyekezett.

Említettük, hogy csak egy előfogatos volt a községhezánál; a másiknak a lovai ugyan ott voltak, de azokat nem akarták vagy merték befogni és a gazdájukért szaladtak, aki a vásártéren lakik.

A hidnál találkozott aztán Hahn a szivattyúval érkező tüzőltőkkel, de mire kiértek, csak a szomszédos épületek megmentésével voltak elfoglalva. Víz, az volt szerencsére bőven. De a legnagyobb szerencse az volt, hogy éjjel esett az eső, és így a több száz méterre elszálló égő lisztesomók nem gyűjthették fel a nedves szalma kazlakat és házakat.

A megjelent önkéntes tüzőltők derekas munkát fejtettek ki, de ezzel a tüzzel még egy hivatásos városi tüzőltőség sem bírt volna megbirkózni.

Amikor a tüzet észrevették, már el volt veszve minden. Az egész malom földig leégett; a fenekén rettenetes össze-visszaságban hevernek a gépresek. Még pénteken délben is tűz emésztette a romokat. Most a csupasz négy fal áll, erősen megrongált állapotban.

A malom a „Fonciér“ Pesti biztosító intézetnél 75ezer K-ra van biztosítva, de a kár lényegesen nagyobb.

Hack Györgynek egyik fia, aki mint malomszakember képezte ki magát, egy nappal előbb került haza a katonaságtól és át akarta venni az üzem vezetését.

A szerencsétlenség mély sajnálkozást váltott ki irányukban. *Kulai*

A cservenkai reform. ünnep.

F. hó 7-én pénteken ünnepelte a cservenkai reform. egyházközség templomának száz éves fennállását nagy és méltó keretek között.

Pénteken reggel a sziváci határnál 40 lovas banderista és 60 fogat várta a Zomborból érkező főispánt és kíséretét: dr. Deák Béla várm. fő-ügyeszt, dr. Frank Mihály árvaszéki elnököt, Kozma László volt orsz. képviselő stb. Itt dr. Buday Pál kulai járási főszolgabíró üdvözölte kamjonkai legifj. *Szemző* István népszerű főispánunkat, ki szíves szavakban válaszolt. A cservenkai községhezához a bájós kis Borovszky Ilonka gyönyörű virágcsokrot nyújtott át főispánunknak, Borovszky Ferenc községi jegyző pedig lendületes szép beszéddel üdvözölte.

A főispán a következő küldöttségeket fogadta:

A református, evangélikus, r. kath. és izr. hitközségeket, a kulai járás összes jegyzőit,

bíráit, Cservenka község előjáróságát, a tanítótestületet, kaszinót, tűzoltóegyletet, ipartestületet, mezőgazdák egyesületét, cservenkai cukorgyár igazgatóságát és a munkások egyesületét.

Az egyházi ünnep teljesen program szerint folyt le.

A reform. templom előtt beszéltek nt. Arany Gusztáv, a F. J. r. l., pacséri ref. lelkész és nt. Glöckner Károly újszövzsi lelkész. A templomban pedig ft. Petri Elek püspökhelyettes mondott imát, nt. Póth József újszövzsi lelkész prédikációt tartott, azután nt. Keck Zsigmond cservenkai lelkész mondott imát. Nt. Tóth Sándor bácsfeketehegyi lelkész egy házaspárt esketett, nt. Szabó Péter esperes pedig áldást mondott. A gyönyörű beszédek és imák között egyházi ének volt. A megható ünnepélyt a Hymnus eléneklésével fejezték be.

Délben diszebed volt a Greifenstein-vendéglőben, melyen igen sokan vettek részt. Az első felköszöntőt legifj. Szemző István főispán mondta Ófelségére, melyet álva hallgattak végig. Keck Zsigmond cservenkai reform. lelkész Petri Elek budapesti püspökhelyettes, egyházkerületi főjegyzőre, Kozma László zombori ügyvéd, volt orsz. képvis. pedig a főispánra mondott hatásos felköszöntőt. Még számos toaszt hangzott el és jó hangulatban d. u. 4 óráig együtt maradtak a vendégek, amidőn egy szép ünnepély felemelő emlékeivel lelkükben tértek vissza otthonukba.

Hirek

A vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 6-án rendes havi ülését tartotta, Scultety Ferenc alispán elnökle alatt. Stankovits György műszaki tanácsos jelentette, hogy a kula—hódsági kőút a közforgalomnak átadatott. A pincéd—verbászi kőút 80 / ban Kucora, Torzsa és Verbász közt elkészült. Vállalkozó a munkálatok erélyesebb folytatására felhivatott.

Alispánunk a legutóbbi évnegyedes közgyűlésen az 1900—1910 évi népszámlálásról összehasonlító kimutatást terjesztett elő, melynek főbb és általános érdekű adatait itt közöljük: 1910-ben a vármegye összes népessége 632,560 lakos volt. — A szaporodás 1900 óta 27169 lakos. Anyanyelv szerint a következőképen oszlott meg a lakosság:

Magyar:	267,714	(szaporodás: 22,582)
Német:	178,950	(apadás: 877)
Szerb:	117,854	(szaporodás: 3,139)
Tót:	28,501	(szaporodás: 171)
Ruthén:	10,400	(szaporodás: 641)
Egyéb nyelvűek:	28,432	(szaporodás: 1,405)

Az összes megyei lakosság szaporodásának százaléka: 4.29, nem mondható túlságosan kedvezőnek. Annál örvedetesebb — ugymond az alispán — hogy az összes nemzetiségek között a magyarság növekedése 8.43%-kal aránytalanul túlszámolja a többi nemzetiségek gyarapodásának arányszámát, — amiből talán szabad következtetnem a vármegye területén lakó idegen ajkúak hazafias érületére, mert a magyarság szaporodásának jelentékeny tényezője véleményem szerint a nemzetiségek folyton folyó assimilálódása.

Kolera Szondon. A Zombor melletti Szond községben vehemens módon lépett fel hirtelen az ázsiai kolera. Ma szombaton délelőtt Szond község jegyzője a következő értesítést volt szíves adni:

„A községben eddig tizenketten haltak meg ázsiai kolerában; jelenleg huszan fekszenek betegen. Tegnap két haláleset volt, ma pedig egy újabb megbetegedés. Egy felszabad katonaság és 50 csendőr zárta körül a községet. Sajnos, a kolera a községben szétszórtan lépett fel, úgy hogy az összes betegeket a járványkórházba vitték. Lakóházaikat pedig fertőtlenítés után lezárták. — Allandóan itt tartózkodnak: dr. Blum egészségügyi főfelügyelő úr, a vm. főorvos úr, Vujevich főszolgabíró úr és tegnap itt volt Scultety Ferenc vm. alispán úr. — Hogy honnan hurcolták be a kolérát, az nincs megállapítva.”

Kolera Dunacsében. Ma szombaton d. u. a közs. jegyző úrtól a következő értesítést kaptuk:

Községünkben a Duna mentén ármentesítési munkálatok folynak és 400 munkás lakik ott barakokban. Három nap előtt ezek közül 3 ember ázsiai kolerában megbetegedett; egy közülük meghalt, 2 beteg. A község belterületén nem volt koleraeset. Az óvintézkedések szigorúan megtették. Dr. Spitzer István megyei főorvos úr a községben tartózkodik.

Haláleset. Kamjonkai Szemző László, báró Vojnits István v. b. t. orsz. képviselőnk nagybátyja, Budapesten 68 éves korában elhunyt és a Kerepesi-úti r. k. temetőben helyezték örök nyugalomra. Halálát az Erba-Odescalchi hercegi család, a Szemző, Vojnits és Inkey családok gyászolják.

Kula község képviselőtestülete f. hó 7-én pénteken d. e. rendkívüli közgyűlést tartott, melyen kevesen jelentek meg. Kugler Béla közs. jegyző Cservenkán volt, hol a járási jegyzői kar a jelen volt Szemző István főispánt üdvözölte — s helyette Barna Mátás aljegyző referált. A Czucz-féle házat árverésen eladták; az eladást a közgyűlés jóváhagyta. — A polgári iskola ideigl. bérházára vonatkozó szerződést jóváhagyták. — A rk. iskolaszék átiratára (a gazdasági ismételő iskola fenntartásához szükséges segély biztosítása tárgyában) dr. Récsy Ede indítványára érdemleges határozat hozatal előtt utasították az előjáróságot, hogy az 1909. évi 73,909 számú képviselőtestületi határozatnak tegyen eleget. — Neszt Rezső szabadságidejére fizetést nem állapítottak meg. — Herczenberg Lakatos Károly kulai illetőségét nem ismerték el.

Erzsébet-ünnepély lesz november 19-én a kulai polgári fiú- és leányiskolában. Ez lesz az első alkalom, amidőn a polgári iskolai tanulók a nyilvánosság előtt szerepelni fognak. — A részletes programot jövő számunkban közöljük.

A polgári iskolai magántanulók közül már többen jelentkeztek a kulai községi polgári fiú- és leányiskola igazgatóságánál december hóban — a karácsonyi szünidő alatt teendő — magánvizsgálatra. — Felhívjuk az érdekelteket szülőik figyelmét, hogy magánvizsgálatra a polgári iskola mind a négy osztályából jelentkezhetnek a magántanulók. Vizsgák a karácsonyi szünidő alatt és a tanév végén tartatnak.

A kulai földbirtokosok figyelmét felhívjuk arra, hogy Kula község 1914. febr. 1-től a vadászati jogot 10 évre bérbe fogja adni. Azok a földbirtokosok tehát, akiknek egy tagban 200 holdnyi területük van, a a kitáblázás iránti kérelmükkel forduljanak a kulai főszolgabíróhoz azzal, hogy birtokállományukban változás nem állott be. Négy szon. szedős birtokos akiknek együttesen legalább 200 holdnyi birtokuk van, szinten kerthetik ezt a jogot.

Szinigazgató Kulán. Halász Alfréd, Kulán előnyösen ismert szinigazgató e hó második felében a Hungaria szálloda nagytermében kezdi meg előadásait, jól szervezett színtársulattal. Az előleges szinijelentést szétküldték már. Bérletek felvételével Szigeti Miklós titkár bizatott meg.

Távozó ügyvéd. Dr. Hilkene Lajos kulai ügyvéd Palánkára költözött. A kulai önk. tüzoltóság újraszervezése körül buzgó tevékenységet fejtett ki, mint annak ügyvezető alparancsnoka.

Látogatás a kulai tanonciskolában. Föt. Boberity Milán úr, a tanonciskola új előke mult kedden és szerdán meglátogatta a tanonciskolákat és buzdító beszédekkel tartott a tanoncoknak, intve őket a jó viselkedésre.

Vonattörszeűtközés. Mult szombaton az újverbászi állomáson hibás váltokezelés folytán egy tehervonat beleszaladt az óbecse—zombori személyvonatba. Egy futónak eltört a karja és súlyos zúzódást szenvedett az arcán.

Ó- és Újverbász. Mult vasárnap gyönyörű idő mellett, igen élénk hangulatban folyt le az óverbászi bucsu, melyen barátok és rokonok adták egymásnak a kilneset. — Október 31-én a reformáció emlékére mindkét protestans templomban istentisztelet volt, magyar szónoklatokkal. — Az újverbászi kereskedők és iparosok Egyesületének tagjai, családtagjaikkal együtt mintegy kétszázan megtekintették az újverbászi cukorgyárat, mely villaszerű, modern építkezéseiivel külsőleg frappáns benyomást kelt, míg a gyárnak belső csodás berendezése az emberi elme találmányosságának s szinte minden technikai akadályt legyőző zsenialitásának szédítő bizonyítéka! A nagy társaságot Novacek János, a hatalmas gyártelep igazgatója, továbbá Balassa Tivadár és Sziklai Albert urak kalauzolták lekötelező szíveséggel.

Cservenka. A legutóbbi képviselőtestületi gyűlésen elhatározták, hogy a 28500 K-ért bérbevett fogyasztási adót nem adják albérlésre, (ami egyébként nincs is megengedve) hanem a község fogja azt kezelni. — Markó Ida övönöt kérelmével újból elutasították. — Községi végrehajtónak Pollák Zsigmondot, községi írónak Gál Mihályt és adópenztárnoknak Stiefelmeyer Ádámot választották meg. — Schäfer Károly 48-as hónap 85 éves korában elhunyt. — Róth Keresztély kukoricaszárral megrakott szekéren hajtott hazafelé. A szekéren ült Róthnak 16 éves leánya is. Amint a kocsi a cukorgyár vasuti feljárójához ért, a lovak megbokrosodtak és a kocsit a másfél méter magas töltésről magukkal rántották. Róth és leánya súlyos sérüléseket szenvedtek. — Egy vásott, rossz gyerek, a 11 éves Bichi Vilmos iskolásfiú, aki csak nemrégben loptott el egy kerékpárt és a mult héten fényes nappal Lahm cipésmester udvarán ült fel annak biciklijére és elkarikázott. A kerékpárt a szivaci határban egy kukoricaszár kunyhóban rejtette el, hol a rendőrség megtalálta és visszaadta jogos tulajdonosának. A vásott fiú egy péktől 3 kenyeret is loptott el eladta koronájával. A „javithatatlan” fiút „javító” intézetbe kellene adni. . . .

Eljegyzés. Fekete Endre Topolya község jegyzője eljegyezte Bencsik Boriska kisasszonyt, néhai Bencsik Félix leányát. Az eljegyzési ünnepély id. Varró Péter házánál tartották, ki a menyasszonynak mostoha apja.

Kishegyes. Fabó Istvánt, Fratricsevics János itteni népszerű földbirtokos, gazdasági munkását 30 évi becsületos szolgálata jutalmául a földmívelési miniszter úr díszoklevéllel és 100 K jutalommal tüntette ki, melyet a földbirtokos még 50 K-val megtoldott. Dr. Fratricsevits István topolyai főszolgabíró szép beszéd kíséretében nyújtotta át az oklevelet és a jutalmat a derék munkásnak. Majd Limbek Pál közs. jegyző Fratricsevics János jószívűségét és emberszeretét méltatta szép beszédben.

Pacsér. Falcione Árpád a kerényi kerület orsz. képviselőjét ünnepelték községünkben. A pacséri iskolák államosítása, a Népház felépítése és a Polgári kör új helyiségeinek berendezése körül szerzett érdemeit Arany Gusztáv a F. J. r. l. ref. lelkész, méltatta. A banketten jelen volt dr. Fratricsevics István topolyai főszolgabíró is.

Honvédfőhadnagyiból ügyvéd. A budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt a m. héten vizsgázott dr. Kohlmann Dezső volt tényleges állományú első honv. gyalogezredbeli főhadnagy, akit Kulán és a Bácskában többfelé sokan előnyösen ismernek. A volt főhadnagy néhány évvel ezelőtt a bölcsészeti fakultást is elvégezte és megszerezte a doktorátust.

A szabadkai reform. templom. Purgly Sándor főispán vezetésével kedden a képviselőházban nagyobb küldöttség tisztelettel Tisza István gróf miniszterelnöknek. A küldöttség, amelyben résztvettek Vojnics Sándor báró és Janiga János dr. orsz. képviselők, Törley József nagybirtokos, Barys László ref. lelkész, Szobonya Bertalan igazgató, Oláh Ferencz táblabíró és mások, arra kérte a kormányt, hogy a szabadkai református egyházközség templomának építéséhez nagyobb segélyvel járuljon hozzá. Tisza István gróf megígérte, hogy a küldöttség kérését pártolmi fogja.

Egy liberalis egyházközség. Mezőkövesd borsodmegyei község néhány év óta jőformán világhírre tett szert gyönyörű népies műhímzéseivel. Ez a matyó község az utóbbi tíz év alatt óriási lépésekkel haladt minden téren. Most építik a kath. közalapítványból félmillió K költséggel a főgimnáziumot. Amellett, hogy nepe a legvallásosabb, legutóbb ritka példáját mutatta a felekezeti liberalizmusnak. Az ottani ortodox zsidó hitközség azonban szintén érdemes erre a jelzőre. Az eset a következő: Harangi Vilmos ottani előkelő birtokos és gabonakereskedő az ortodox hitközség elnöke leányát az ottani r. k. főszolgabírónak adta nőül. Mindamellett az ortodox hitközség újból elnökévé választotta. A mult napokban elhunyt az érdemes elnök. Temetésén dr. Spira Salamon, a jeles egyházi hitszónok (volt kulai rabbi) mondott gyászbeszédet, utána pedig a *mezőkövesdi katolikus egyházi énekkar* gyászadalokat énekelt. Nagysitkei Kiss László r. k. esperes pedig koszorút helyezett a ravatalra. — Ritka példája ez a felekezeti megbecsülésnek, de már a Bácskában is előfordult legalább hasonló eset. Újverbászon történt, hogy az ottani zsidó hitközség elnökét, a népszerű Löbl Nátán gabonakereskedőt az evang. és református templomi harangok zugása közben helyezték örök nyugalomra.

Bajai fiú — Menelik császár veje. Érdemes hír érkezett Abessínia fővárosából, Adis-Ababéból. Schwimerné az ottani osztrák-magyar konzul felesége a konzul távollétében arról értesítette Baja várost, hogy Fölkel Jakab bajai illetőségű asztalos Abessínia fővárosában szívszélhűdésben meghalt. Fölkel érdekes karriert futott be. Tizenkét évvel ezelőtt Bajáról vándorútra kelt és kivándorolt Abessíniába, ahol Menelik császárnál lett udvari asztalos. Tulajdonképpen ő vitte be a császári udvarba a civilizációt. Nevezetesen ő szerelte fel először európai butorokkal Menelik császári palotáját. Aztán épített a császárnak fából díszes palotát. Sok érdekes levelet írt Fölkel bajai barátainak az ottani életmódról és szokásokról. Egyszer aztán azzal lepte meg a bajaiakat, hogy feleségül vette a császár legidősebb leányát és most már előkelő udvari főember lett. Menelik császár legintimabb bizalmasa, részt vett a kormányzásban, de a mellett tovább is udvari asztalos maradt. Most 40 éves korában meghalt és halála alkalmával az abessíniai császári udvarnál udvari gyászt rendeltek el.

A többtermelésért. Az Országos Központi Hitelszövetkezet ez év őszén 400 községben végeztet kisgazdakkal műtrágyázási kísérletet oly módon, hogy a kisgazdák teljesen ingyen kapják a kísérletezések szükséges szuperfoszfátot. Miután ez az altruista intézet által folyamatba teendő kísérlet tisztán a nép érdekében — abból a célból hajtatnak vegre, hogy a kisgazdák is megismerjék a szuperfoszfát természetes hatását, melegen üdvözöljük az országos Hitelszövetkezet szép elhatározását. Ohajítandó csak az, hogy a mi kisgazdáinkat is vonják bele ebbe a szép akcióba.

A József Kir. Herceg Sanatórium nap-tára. A jövő évre szóló naptárak sorát rendkívül szép kiadású naptárral nyitja meg a József Kir. Herceg Sanatórium Egyesület. Az egyesület naptára díszes vászonkötésbe kötve, tábláján az egyesület sanatóriumának szín és olajfestésű képevel, 16 ivre terjed és meg lehet találni benne minden naptári rovatot. Szellemi része pedig elsőrendű: Biró Lajos, Szemere György, Szini Gyula, Pakots József, Szomaházy István, Bárony István, Szaboleska Mihály, Benda Jenő, Garvay Andor, Kanizsai Ferenc, Faragó Jenő, dr. Tomor Ernő, Sas Ede, Karinthy Frigyes, Bede Jób irtak a naptárba novellákat és közleményeket. A szövegrészt rendkívül szép képek díszítik, köztük a lüdvész ellenes küzdelem vezérharcosainak arcképsorozata. A díszmunkának is beváló naptár mindössze 2 K. úgy, hogy szinte ajándéknak tekinthető. Színvonal és kivétel az első között van. Es aki megvásárolja, egyúttal a legnemesebb jótékonyt is szolgálja, éppen ezért ajánljuk olvasóink figyelmébe. Megrendelhető Budapesten a József Kir. Herceg Sanatórium Egyesületnél IV. Sütő-utca 6.

Helyszűke miatt **eladók** Kulán: Egy díszes ebédlő-diván gobelin-képpel 120 koronáért Két nagy leander 14 koronáért Két nagy aloé 14 koronáért Cím e lap nyomdájában.

1186 sz. 1913

Pályázati hirdetmény

Herczegszántó községben 600 K évi fizetéssel rendszeresített végrehajtói állásra 1913 november 15-ig pályázatot hirdetnek.

A szabályszerűen felszerelt kérvények alulírott főszolgabíróhoz november 15-ig küldendők be.

Baja, 1913 október 18.

Vojnics Máté
főszolgabíró

Megérkeztek nagy választékban a téli ujdonságok

úgy mint: női kötöttkabátok és alsósoknyák, gyermek és férfi swetterek, sport stutznik és ingek, kötött és bőr keztük, legdivatosabb fűzők, kötőpamukok, remek ujdonságok díszekben, női és férfi téli fehéreneműk

MRGYANOV JEFTA DIVATÁRÚHÁZÁBA „A MENYASSZONYHOZ“ KULA

Tea és Rum különlegességek

ACSANSZKI ÉS GRUITY KULA (A JÁRÁSBÍRÓSÁG MELLETTI ÚJ ÜZLETHÁZBAN)

Bácsszentiváni Fatelep Tüzifaosztálya Bácsszentiván
mindenféle száraz tüzfát waggononkint szállít előnyös árak mellett. Arjegyzéket kívánatra küld.

Tex János és fiai épület és bútorasztalosok

KULA Deák Ferenc utca 1336
Készítenek háló, ebédlő, uriszoba, könyvtár-szekrény, üzleti átványokat stb.
Rajzokkal és árajánlattal szívesen szolgálnak

760 sz. 913

ÁRVERÉSI HIRDETMENY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kulai kir. járásbírósnak 1913. évi Sp II 73-9 sz. végzése következtében dr. Munka Sándor ügyvéd által képviselt *Legyenéz Izidor* javára 850 K tőke erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 3300 K-ra becsült következő ingóságok u. m.:

magánjáró gőzgép és aratógép
és egyéb tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladandók.

Mely árverésnek a kulai kir. járásbírósnak 1913. V. 330-3 sz. végzése folytán a helyszínen vagyis

Kulán, Danjanich-utca 390 sz. a.
leendő megtartására

1913 november 18-ik napjának d.e. 9 órája határidőül kintüzetik s ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. tc. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. tc. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kula, 1913. nov. 7.

VIGCHERT, kir. bír. végrehajtó

4033 sz. 1913

Árverési hirdetmény.

Csantavér község előljárósága (a közs. képviselőtestület 126 sz. 1913 közgy. véghatározata alapján) közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező **nagyvendéglőt** nyilvános árverésen **1913 november 12-én** d.e. 9 órakor a község ház tanácstermében 1914 január 1-től — december 31-ig terjedő egy évi időtartamra haszonbérbe fogja adni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a délelőtti hivatalos órák alatt betekinthetők.

Csantavér, 1913 október 31.

Botka József
jegyző

Dávid Sándor
bíró

1000 drb erős kereskedelmi boritékot
cimnyomással 5 K-ért készít a
Berkovits-nyomda ▲▲ Kulán

MED. UNIV.

DR. LUKITS MIROSLAV
FOGORVOS

Fog- és szájbetegségeket fogad 8-11 és 2-5

TELEFON 139 ZOMBOR Zarándok-u 10

Treuer Péter férjiszabó, Kula

a volt Bischof Ferenc-féle férjiszabó üzlethelyiségben

A LEGKÉNYESEBB

izlést is kielégítőleg készít férfilőt, felöltőt,

angol és magyar szövetszövetkezőkből

Mercur Sósorszesz

(törv. védve)

nélkülözhetetlen házszer

mely megszüntet minden **szurást, szagatást** és más testi fájdalmat!

Kapható 44 f., 1.20 és 2.50 K-ás üvegekben

az *Első Kulai Sósorszesz vállalatnál, Kula* épügy minden *gyógyszertárban, drogeriában* és *fűszerkereskedésben.*

KÖZELEG AZ IDŐ

midőn a virág és növénykedvelők szobáikat pálmákkal és más dísznövényekkel ékesítik. Ezen célra legszebb és a leghálásabb a

PHOENIXPÁLMA

mely az összes szobai dísznövények között a legszivósabb. A port, száraz levegőt és egyéb hiányosságokat sokkal jobban tűri mint más szobai dísznövény. A **Phoenix-pálma** a naponkénti bő öntözésen kívül más ápolást nem kíván. — Pompás egészséges és edzett **Phoenix pálmákat** darabonként 10, 15, 20, 25, 30 koronáért szállít

MÜHLE ÁRPÁD udvari szállító

kertészeti telepe

Temesvár

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

Villamos **csillárookban**

feltűnő szép ujdonságok!

Furssik János cégnél, Kula

Pongrácz A. Sándor

úriassabósága

KULA (Ferenc József téri bérpalotában)

Magyar, angol és skót gyártmányú szövetszövetkezők nagy raktára

GŐZMOSÓ

fehérenemű és vegytisztító intézet
KULA a kir. járásbírósnak átellenben
SZÓTÉR ANTAL

Trebitscher Endre

asztalossága, Kula Árpád út 972

Ajánlja

legújabb *divatu butorraktárát*

Kereskedőknek is
árjajánlattal szívesen szolgál

Roburcipők

ifj. Kovács J. I. cégnél, Kula

Ifj. Ábel József angolszabó

KULA (a kir. járásbírósnak átellenében)

Fagonmunka megegyezés szerint

I. II. III. oszt. kivitelben

Öltönyök mérték után divatos kivitelben 30 K kezdve

KOVANDA SEBESTYÉN

kefe, ecset és messelőkészítő

KULA

Kereskedőknek

árjajánlattal készséggel szolgál

Wotan

Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa. Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás. Kapható villanszerelési üzletekben, villanytelepeken és a MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körút 36. Gyár-utca 13.